

Ako sa správne v domácnosti starať o chorú osobu na ochorenie COVID-19

U osôb s miernymi príznakmi môže lekár na základe zdravotného stavu osoby zvážiť izoláciu v domácom prostredí s domácou starostlivosťou.

1. Izolácia chorého

- ✓ Obmedzte počet osôb, ktoré budú v kontakte s pacientom na minimum.
- ✓ Ak je to možné, izolujte pacienta v samostatnej miestnosti. Ak to nie je možné, pacienta na lôžku, udrzte vo vzdialenosti najmenej 2m od ostatných rodinných príslušníkov žijúcich v jednej domácnosti.
- ✓ Zrušte všetky návštevy príbuzných a priateľov.
- ✓ Upozornenie: Všetci, ktorí sa nachádzajú v tejto domácnosti budú po dobu liečby chorého v karanténe do doby, pokiaľ osoba nebude uznaná za vyliečenú.

2. Starostlivosť o pacienta:

- ✓ Zabezpečiť pravidelné užívanie liekov podľa pokynov lekára.
- ✓ Dodržiavať prísnu osobnú hygienu.
- ✓ Pacient sa má pravidelne umývať, najmä ruky, príp. dezinfikovať ruky prípravkom na báze alkoholu 60-70%.
- ✓ Obmedziť fyzickú aktivitu pacienta.
- ✓ Zabezpečiť pravidelné prezliekanie odevu a posteľnej bielizne. Ak si ruky chorý utiera do uterákov, je potrebné prať uteráky každý deň.
- ✓ Pacient musí nosiť rúško po celý čas. Pri kašľaní alebo kýchaní si má prikryť ústa a nos papierovou vreckovkou, tú okamžite zahodiť do odpadu (vhodné mať pri posteli igelitové vrečko) a ruky si ihneď po kašľaní umyť, prípadne dezinfikovať.
- ✓ Vlhké alebo znečistené rúško - vyhodiť. Zložiť z tváre len chytením a uvoľnením gumičiek, alebo šnúrok. Vložiť rúško opatrne do otvoreného igelitového vrečka, ktoré uzatvoríte a zahodíte do odpadu.
- ✓ Po manipulácii s rúškom dôkladne umyť ruky, ruky po umytí osušiť papierovou vreckovkou, suché ruky dezinfikujte alkoholovým dezinfekčným prostriedkom.
- ✓ Odpad, ktorý vytvára pacient vkladajte do uzatvárateľných vriec a často vynášajte.
- ✓ Denne monitorujte pacientovu telesnú teplotu, zdravotný stav.

Ak sa pacientov stav či príznaky počas domácej starostlivosti nezlepšia, alebo sa stav zhorší, je potrebné sa obrátiť na lekára (telefonicky na všeobecného lekára, prípadne kontaktovať 112).

3. Stravovanie pacienta:

- ✓ Pacient musí piť dostatočné množstvo tekutín, najmä pri vysokých teplotách (napr. čaj, voda, mierne mineralizované nápoje a iné). Nevhodná je káva, nakoľko dehydratuje.
- ✓ Odporúča sa strava s vysokým obsahom bielkovín, vitamínov, uhľohydrátov ľahko stráviteľná (napr. vajcia, ryby, chudé mäso, mlieko atď.) Vhodné je i podávanie vitamínu C. Ostatné vitamíny (napr. D) a minerály (napr. zinok) podľa odporúčania lekára.
- ✓ Ovocie, zelenina.

4. Ochrana domáceho ošetrovateľa

- ✓ Domácom opatrovateľom by mal byť zdravý člen rodiny bez chronických resp. pridružených ochorení.
- ✓ Musí prísne dodržiavať osobnú hygienu.
- ✓ Umývať si a dezinfikovať si ruky opakovane niekoľkokrát do dňa a vždy:
  - po kontakte s pacientom,
  - pred opustením domu a po návrate domov,
  - pred a po jedle,
  - po použití toalety,
  - po manipulácii s odpadom, bielizňou pacienta
- ✓ Musí sa vyvarovať priamemu kontaktu so sekretmi alebo výlučkami pacienta, najmä výlučkom z úst, alebo dýchacích ciest (hlieny, sople) ale aj so stolicou pacienta.
- ✓ V prípade starostlivosti o osobnú hygienu pacienta (umývanie, prebaľovanie, ak likviduje stolicu a moč pacienta), tak pri ošetrovaní pacienta používajte ochranné gumené rukavice, najlepšie dvojité vrstvy, ktoré po použití vyhodíte do odpadu.
- ✓ Denne monitorujte svoju telesnú teplotu a zdravotný stav. Ak máte príznaky ochorenia kontaktujte svojho ošetrojúceho lekára, ktorý určí ďalší postup.
- ✓ Nezabúdajte na dostatočný príjem tekutín, vhodné stravovanie a vitamín C.

5. Ako sa správne obliecť k pacientovi:

- ✓ Nasadte si prvý pár ochranných rukavíc. Pred nasadením rukavíc si ruky dôkladne umyte, ak máte možnosť osušené ruky dezinfikujte prípravkom na báze alkoholu s 60-70%.
- ✓ Oblečte si odev s dlhým rukávom na svoj odev napr. nejaký ochranný plášť, ktorý po ošetrovaní pacienta vyzlečiete a vyperiete na 60-90°C, alebo jednoducho zahodíte do odpadu.
- ✓ Nasadte si rúško, zaistite ho na tvári. POZOR tvár má byť hladká, oholená, inak rúško, alebo respirátor netesnia.
- ✓ Nasadte si pokrývku na vlasy napr. zo šatky, tak aby ste mali vlasy pod pokrývkou a nezabúdajte na ochranu očí - okuliare (aj napr. snečné). Dýchacie cesty a očné spojovky sú bránami vstupu. Okuliare musia byť na rúšku.
- ✓ Následne si oblečte druhú vrstvu rukavíc, tak aby boli na rukáve a tým ho utesňovali.
- ✓ Prvú vrstvu rukavíc majte pod rukávom, druhú na rukáve.

6. Ako sa správne vyzliecť:

- ✓ Vyzliekajte sa v priestore, ktorý sa dá ľahko dezinfikovať (predsieň, kúpeľňa).
- ✓ Najprv si vyzlečte prvú vrstvu rukavíc nasledovne: pravou rukou nadvihnete rukavicu na na chrbte ľavej ruky, stiahnete rukavicu z ruky a dajte do odpadu. Malíčkom ľavej ruky nadvihnete okraj rukavice na pravej ruke, tak aby ste mohli rukavicu vyzliecť rolovaním na rubovú stranu a dotýkate sa len vnútornej strany rukavice, dajte ju do odpadu.
- ✓ Potom sa vyzlečte: dajte si dole šatku, plášť, alebo košeľu, nohavice, tak aby ste sa dotýkali len vnútornej strany odevu
- ✓ Odevy dajte do sáčka, alebo ich dajte hneď prať (60-90°C)
- ✓ Potom dajte dole aj druhú vrstvu rukavíc (postup ako vyššie), ktoré tiež dáte do odpadu.

- ✓ Zložte si okuliare (chytajte ich len za časť, ktorá bola prekrytá šatkou), vložte ich do dezinfekčného roztoku (alkoholový, s obsahom chlóru alebo iný s virucídnym účinkom) aspoň na 15-30 minút, neskôr ich umyte. (roztok vymieňajte).
- ✓ Nakoniec si zložte rúško: zložiť z tváre len chytením a uvoľnením gumičiek, alebo šnúrok, ktoré boli pod šatkou. Rúško zahodte do odpadu.
- ✓ Umyte si poriadne ruky min. 40 - 60 sekúnd, osušte ruky do sucha a vydezinfikujte v dezinfekčnom prostriedku. Umyte si tvár.

7. Dezinfekcia prostredia

- ✓ Miestnosti v byte pravidelne a často vetrajte otváraním okien.
- ✓ Predmety v domácnosti umývajte, čistite a následne dezinfikujte dezinfekčnými prostriedkami s obsahom chlóru s obsahom 500mg/l, alebo s preukázanými virucídnymi účinkami. Umývanie a dezinfekciu vykonávajte často a každý deň.
- ✓ Dezinfikujte priestory kúpeľne a toalety po použití pacientom.
- ✓ Nepoužívajte predmety dennej potreby: zubné kefky, uteráky, riad, hrebene, posteľnú bielizeň, teplomer, odevy a iné predmety spoločne s pacientom.
- ✓ Predmety dennej potreby pacienta by mali byť len na jedno použitie, alebo ak to nie je možné, umiestňujte ich oddelene od predmetov dennej potreby iných rodinných príslušníkov a to po vyčistení a dezinfikovaní.
- ✓ Pred vyneseníem bielizne a odevov z izby pacienta, vložte bielizeň do igelitového vreca. Pri vkladaní do pračky, bielizeň nepretriasajte. Ak pacientom znečistenú posteľnú bielizeň či odev neviete hneď oprat', vložte ju do uzatvárateľného sáčku /vreca, do času, kým ju budete prať.
- ✓ Pri prezliekaní postelí a manipulácii s bielizňou pacienta používajte rukavice a rúško. Perte pacientove odevy, uteráky, posteľnú bielizeň, tkaniny samostatne, na 60-90 °C a použite pritom dezinfekčné prostriedky.

Na záver všetkým prajem veľa zdravia a sily.

MUDr. Soňa Kešeláková,
hygienik, epidemiológ
pracovný lekár